

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 16/94

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne na neverejnom zasadnutí 27. októbra 1994, vo veci navrhovateľov Hnutia za demokratické Slovensko a Slovenskej národnej strany, zastúpených doc. JUDr. Ľudovítom Hudekom, CSc., komerčným právnikom, o sťažnosti na nezákonný postup Demokratickej únie Slovenska vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v dňoch 30. 9. a 1. 10. 1994 na celom území Slovenskej republiky a tým proti výsledku volieb dosiahnutým politickou stranou Demokratická únia Slovenska takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Hnutia za demokratické Slovensko a Slovenskej národnej strany sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Hnutie za demokratické Slovensko a Slovenská národná strana 11. októbra 1994 podali na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sťažnosť podľa čl.

129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) na nezákonnosť volieb, ktorou žiadali zrušiť výsledky volieb dosiahnuté politickou stranou Demokratická únia Slovenska vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v dňoch 30. 9. 1994 až 1. 10. 1994 na celom území Slovenskej republiky (ďalej len „volebná sťažnosť“).

Ústavný súd po zistení, že volebná sťažnosť bola podaná včas a spĺňa všetky zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, túto na neverejnom zasadnutí 19. októbra 1994 predbežne prerokoval a prijal na ďalšie konanie.

Ako vyplýva z volebnej sťažnosti, navrhovatelia ju odôvodnili nezákonnosťou konania Demokratickej únie Slovenska a oboch spomenutých volebných komisií.

Nezákonný postup Demokratickej únie Slovenska, podľa navrhovateľov, spočíva v tom, „...že sa pri zostavovaní petície DÚ nepostupovalo podľa ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b/ zák. č. 80/1990 Zb. v znení neskorších predpisov“ čím „došlo k porušeniu zákonnosti postupu DÚ pri voľbách do NR SR, a tým aj k spochybneniu zákonom predpísaného počtu - 10 000 voličov, ktoré musela DÚ pripojiť ku kandidátnej listine.“ Pochybnosti navrhovateľov „...o tom, že DÚ zostavila petíciu v súlade s požiadavkami volebného zákona boli umocnené zistením, že pri zostavovaní petície z okresu Humenné došlo k preukázanému falšovaniu údajov.“ Navrhovatelia v dôsledku toho dospeli k záveru, že Demokratická únia Slovenska „s veľkou pravdepodobnosťou nespĺnila zákonom stanovené podmienky pre účasť politickej strany v parlamentných voľbách v SR v roku 1994.“

Navrhovatelia ďalej vo volebnej sťažnosti namietajú, že Krajská volebná komisia volebného kraja hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „Krajská volebná komisia“) „...nedôsledne vykonala kontrolu petičných hárkov predložených Demokratickou úniou Slovenska bez stanovenia základných kritérií pre posudzovanie jednotlivých zákonom stanovených požiadaviek.“ Podľa mienky navrhovateľov táto komisia nepostupovala tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 17 ods. 1 písm. b/ zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1990 Zb. o voľbách do Slovenskej národnej rady v znení zák. SNR č. 8/1991 Zb., zák. SNR č. 104/1992 Zb., zák. Národnej rady Slovenskej republiky č. 518/1992 Zb. a zák. NR SR č. 157/1994 Z. z., úplné znenie vyhlásené pod č. 197/1994 Z. z. (ďalej len „volebný zákon“).

Proti uvedenému postupu Krajskej volebnej komisie podali jej členovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] Slovenskú volebnú komisiu návrh na prešetrovanie platnosti petičných hárkov a zároveň zaslali podnet na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky.

Navrhovatelia poukazujú na to, že Slovenská volebná komisia „...napriek tomu neuskutočnila požadovanú dôslednú kontrolu, ktorú navrhovali viacerí členovia SVK a ktorú jednomyseľne svojím rozhodnutím navrhla aj právna sekcia SVK 7. 9. 1994 (skladajúca sa zo zástupcov HZDS, SNS, KSÚ, SV, DS a DÚ), ktorá by potvrdila alebo vylúčila pochybnosť o tom, že petičné hárky Demokratickej únie spĺňajú všetky podmienky požadované zákonom.“

K jednotlivým svojim tvrdeniam navrhovatelia označili dôkazy a okrem toho navrhli ústavnému súdu „vykonať kontrolu správnosti obsahu a zostavenia petičných hárkov, ako aj preveriť, či sú občania - voliči uvedení na petícii aj skutočne jej signatármi.“

Navrhovatelia vo volebnej sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd, ak sa preukáže nimi uvádzané skutočnosti, vydal nález, podľa ktorého ústavný súd zrušuje výsledky volieb dosiahnuté politickou stranou Demokratická únia Slovenska vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v dňoch 30. 9. 1994 a 1. 10. 1994, na základe ktorých získali mandáty poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Bajan Vladimír, Černák Ľudovít, Filkus Rudolf, Harach Ľubomír, Hrnko Anton, Kňazko Milan, Kováč Roman, Kukan Eduard, Moravčík Jozef, Rosival Ivan, Rusnáková Eva, Šagát Tibor, Švec Juraj, Vaškovič Viliam, Vavřík Roman.

II.

Ústavný súd podľa § 61 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon č. 38/1993 Z. z.“) upovedomil o volebnej sťažnosti Hnutia za demokratické Slovensko a Slovenskej národnej strany ostatné politické strany, ktoré vo voľbách získali zastúpenie v Národnej rade Slovenskej republiky. V súlade s citovaným ustanovením im umožnil, aby sa v päťdňovej lehote k tejto volebnej sťažnosti vyjadrili.

V určenej lehote sa vyjadrilo jedenásť strán a hnutí.

Demokratická únia Slovenska vo svojom vyjadrení k volebnej sťažnosti navrhla, aby ju ústavný súd v súlade s § 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. na predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu, že návrh na rozhodnutie je vo svojom obsahu v rozpore s § 63 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. Návrh odôvodňujú tým, že nie je možné zrušiť výsledky volieb iba jedného z politických subjektov, ktoré sa na voľbách zúčastnili, a ktorý získal určitý počet mandátov a zároveň pritom nepovedať, ako sa má s týmito mandátmi naložiť. Je toho názoru, že prípadné rozdeľovanie uvedených mandátov však jednak nie je možné a jednak ústavnému súdu ani neprináleží. V súlade s § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd môže zrušiť napadnutý výsledok volieb, no pokiaľ by tak urobil v prípade Demokratickej únie Slovenska bez toho, aby jej mandáty aj rozdelil, fakticky by legitimoval na celé volebné obdobie zmenený počet poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, čo by bolo v rozpore s viacerými ustanoveniami prvého oddielu piatej hlavy ústavy. Demokratická únia Slovenska je presvedčená, že takéto riešenie nemal v úmysle ústavodarca ani zákonodarca v prípade zákona č. 38/1993 Z. z.

Hnutie poľnohospodárov Slovenskej republiky pokladá volebnú sťažnosť za neopodstatnenú, lebo nevidia dôvody na spochybnenie práce volebných komisií.

Kresťanskodemokratické hnutie vo svojom vyjadrení navrhlo volebnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú, pretože podľa názoru tohto hnutia žiadne súdy, vrátane ústavného súdu, nemôžu preskúmavať rozhodnutia krajských volebných komisií a Slovenskej volebnej komisie.

Mad'arská občianska strana navrhla volebnú sťažnosť zamietnuť. Podľa názoru tejto strany možno vyvodzovať nezákonnosť volieb iba vo fáze volieb, ktorá je ohraničená uzavretím volebných miestností a vyhlásením výsledkov volieb. Protiprávne skutočnosti zistené pred touto fázou môžu byť odstránené iba novými voľbami.

Mad'arské kresťanskodemokratické hnutie vyjadrilo názor, že Demokratická únia Slovenska sa mohla zúčastniť volieb ako politický subjekt, ktorý sa už zúčastňoval politického diania na Slovensku.

Sociálnodemokratická strana Slovenska bez ohľadu na to, či došlo alebo nedošlo k nedôslednej kontrole petičných hárkov navrhla sťažnosť zamietnuť so zreteľom na výsledky, ktoré Demokratická únia Slovenska dosiahla vo voľbách.

Spolužitie-Együttélés požadovalo vo svojom stanovisku volebnú sťažnosť zamietnuť ako neopodstatnenú. Náležitú a zákonnú kontrolu petičných hárkov Demokratickej únie Slovenska vykonali príslušné volebné komisie.

Strana demokratickej ľavice nepokladala za potrebné sa k volebnej sťažnosti vyjadrovať, pretože ide o kauzu, ktorá má odborný charakter. Rešpektuje nezávislosť ústavného súdu a spolieha sa na kvalifikovanosť a erudíciu jeho sudcov.

Strana zelených na Slovensku uviedla, že rešpektuje konečné rozhodnutie Slovenskej volebnej komisie o účasti Demokratickej únie Slovenska vo voľbách.

Roľnícka strana Slovenska navrhla sťažnosti vyhovieť v celom rozsahu z dôvodu chybného postupu volebných komisií pri kontrole petičných hárkov predložených Demokratickou úniou Slovenska.

Združenie robotníkov Slovenska uviedlo, že ctí zákonnosť a preto o sťažnosti odporúča rozhodnúť podľa platných zákonov a Ústavy Slovenskej republiky.

III.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V rámci svojej rozhodovacej činnosti podľa čl. 125 až 130 ústavy rešpektuje všetky ustanovenia ústavy v ich vzájomných väzbách. Pri rozhodovaní vo volebných veciach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy sú to najmä čl. 12 ods. 1, 2, čl. 30 a čl. 31 ústavy. Citované ustanovenia určujú miesto, postavenie a povahu volebného práva občanov a tiež umožnenie a ochranu slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti. V konaní vo volebných veciach týkajúcich sa volieb do Národnej rady Slovenskej republiky je to aj čl. 73 ods. 1 ústavy.

V konaní vo volebných veciach ústavný súd podľa § 63 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. môže:

- a/ vyhlásiť voľby za neplatné,
- b/ zrušiť napadnutý výsledok volieb,

c/ zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,

d/ sťažnosť zamietnuť.

Z volebnej sťažnosti navrhovateľov ústavný súd zistil, že žiadajú zrušiť výsledky volieb dosiahnuté politickou stranou Demokratická únia Slovenska z dôvodu nezákonnosti jej vstupu do volieb do Národnej rady Slovenskej republiky. Nezákonnosť vstupu tejto politickej strany do volieb odôvodňujú porušením zákonnosti jej postupu pri zostavovaní petície, keďže podľa navrhovateľov „pri zostavovaní petície z okresu Humenné došlo k preukázanému sfaľšovaniu údajov...“. Nezákonnosť vstupu Demokratickej únie Slovenska do volieb do Národnej rady Slovenskej republiky umožnil, podľa sťažovateľov, aj nezákonný postup Krajskej volebnej komisie pri kontrole petičných hárkov. Namietali tiež, že Slovenská volebná komisia neuskutočnila požadovanú dôslednú kontrolu, hoci ju navrhovali viacerí jej členovia. V dôsledku uvedeného, navrhovatelia považujú výsledky volieb, ktoré dosiahla politická strana Demokratická únia vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v dňoch 30. 9. a 1. 10. 1994 za nezákonné.

Skutkový základ volebnej sťažnosti obsiahnutý v jej odôvodnení teda vychádza z tvrdenia, že Demokratická únia Slovenska nezákonne vstúpila do volieb, „vzhľadom na to, že sa pri zostavovaní petície DÚ nepostupovalo podľa ustanovenia § 17 ods. 1 písm. b/ zák. č. 80/1990 Zb. v znení neskorších predpisov **došlo k porušeniu zákonnosti postupom DÚ pri voľbách do NR SR**, a tým aj k spochybneniu zákonom predpísaného počtu -10 000 voličov, ktoré musela DÚ pripojiť ku kandidátnej listine“.

Na základe tejto skutkovej argumentácie navrhovateľov ústavný súd dospel k záveru, že volebná sťažnosť obsahuje **tvrdenie nezákonnosti iba so zreteľom na tú časť volieb, ktorá súvisí s registráciou kandidátnej listiny politickej strany Demokratická únia Slovenska**. Táto nezákonnosť, podľa navrhovateľov, oprávňuje ústavný súd zrušiť výsledky volieb dosiahnuté touto politickou stranou vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v dňoch 30. 9. a 1. 10. 1994, na základe ktorých získali mandáty poslancov Národnej rady Slovenskej republiky konkrétne osoby uvedené v petite volebnej sťažnosti. Z argumentácie navrhovateľov vyplýva, že napadnuté výsledky volieb sú nezákonné len so zreteľom na nezákonnosť vstupu Demokratickej únie Slovenska do volieb.

Vychádzajúc z **návrhu na rozhodnutie (petitu)**, uvedeného vo volebnej sťažnosti, jeho **právny základ** vyplýva z § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z. v spojitosti s § 44 ods. 1 a 2 volebného zákona, ktorý v úprave o náležitostiach zápisnice Slovenskej volebnej komisie určuje obsah pojmu výsledku volieb. Podľa § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z. môže ústavný súd zrušiť **napadnutý výsledok volieb**. Podľa § 44 ods. 2 volebného zákona v zápisnici **o výsledku volieb** sa uvedie

a) celkový počet osôb zapísaných v zozname voličov,

b) celkový počet voličov, ktorým boli vydané obálky,

c) počet platných hlasov odovzdaných pre každú kandidátnu listinu osobitne v Slovenskej republike a osobitne v jednotlivých krajoch,

d) mená kandidátov, ktorí boli z jednotlivých kandidátnych listín zvolení v prvom skrutíniu spolu s údajmi o výsledkoch prednostného hlasovania a kandidátov zvolených v druhom skrutíniu, ako i kandidátov, ktorí sa stali náhradníkmi.

Porovnaním **právneho základu** a **skutkového stavu** uvedeného vo volebnej sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že **sú vo vzájomnom rozpore**. Skutkový základ volebnej sťažnosti sa viaže na prípravnú fázu volieb, v ktorej, podľa názoru navrhovateľov, došlo k porušeniu volebného zákona. V petite volebnej sťažnosti navrhovatelia žiadajú prijatie rozhodnutia, ktoré, podľa ústavného súdu, musí mať svoj skutkový základ spočívajúci v takom porušení volebného zákona, ktoré je v priamej príčinnej súvislosti s dosiahnutým výsledkom volieb, ako aj jeho uverejnením (§ 44 volebného zákona), a to aj s ohľadom na vzájomnú spätosť príslušných článkov ústavy, volebného zákona a zákona č. 38/1993 Z. z. v konaní a rozhodovaní ústavného súdu vo volebných veciach.

Navrhovatelia namietajú porušenie volebného zákona v prípravnej fáze volieb (konkrétne v piatej časti volebného zákona), ktoré môže mať vplyv na zákonnosť volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, nemôžu z tohto dôvodu žiadať zrušiť dosiahnutý výsledok volieb, resp. jeho časti, pretože toto porušenie nie je v priamej príčinnej súvislosti ku konkrétne dosiahnutému výsledku volieb.

IV.

Ústavný súd pri posudzovaní dôvodov volebnej sťažnosti dospel k záveru, že táto volebná sťažnosť je **neopodstatnená**. Neopodstatnenosť volebnej sťažnosti vyvodil z viacerých právnych argumentov vyplývajúcich z Ústavy Slovenskej republiky, medzinárodných zmlúv vyhlásených spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov a volebného zákona v spojení so zákonom č. 38/1993 Z. z.

Návrh na rozhodnutie vo veci samej vychádza z § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd je oprávnený zrušiť napadnutý výsledok volieb. Ústavný súd môže napadnutý výsledok volieb zrušiť len za predpokladu, že **pri dosiahnutí určitého a konkrétneho výsledku volieb** bol porušený zákon. Tento výsledok **sa vytvára odo dňa volieb** (§ 24 volebného zákona) a je uverejnený spôsobom upraveným zákonom (§ 44 ods.1 a 2 volebného zákona).

Navrhovatelia však netvrdia a nedokazujú nezákonnosť volieb so zreteľom na výsledok volieb dosiahnutý v dňoch 30. 9. a 1. 10. 1994 až po uverejnenie výsledkov volieb. Naopak, uvádzajú, že k porušeniu volebného zákona došlo pri zaregistrovaní kandidátnych listín Demokratickej únie Slovenska. Takéto porušenie volebného zákona však nemôže ovplyvniť výsledok volieb vzhľadom na to, že nimi uvádzané skutočnosti nie sú v priamej príčinnej súvislosti s napadnutým výsledkom volieb.

Porušenie volebného zákona, ktoré navrhovatelia namietajú, by mohlo mať vplyv len na rozhodnutie Krajskej volebnej komisie, príp. Slovenskej volebnej komisie o registrácii kandidátnych listín Demokratickej únie Slovenska, avšak na zrušenie týchto rozhodnutí nie je zákonný podklad tak v ustanovení § 63 ods.1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z., ako aj vo volebnom zákone.

Porušenie volebného zákona v prípravnej fáze volieb sa preto nemôže prejaviť ani na výsledku volieb jednej politickej strany. Zrušenie napadnutého výsledku len z tohto dôvodu by vyvolalo **neústavný stav vo vzťahu k voličom tejto politickej strany.** Neústavnosť by spočívala v tom, že voličom tejto strany by sa rozhodnutím ústavného súdu zrušilo ich základné právo, ktoré je neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné (čl. 12 ods. 1 ústavy s výnimkami, ktoré upravuje ústava a medzinárodné zmluvy o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je Slovenská republika

viazaná), t.j. právo slobodne voliť svojich zástupcov podľa čl. 30 ods.1 ústavy. Títo voliči zrušením výsledku volieb politickej strany, ktorú volili, by boli diskriminovaní voči voličom iných politických strán, ktorých účinky volebného práva neboli rozhodnutím ústavného súdu dotknuté, hoci všetci voliči splnili zákonom ustanovené podmienky výkonu volebného práva.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní v tejto veci bral do úvahy aj medzinárodné záväzky Slovenskej republiky, ktoré ako orgán štátu musí vo svojom konaní a rozhodovaní uplatňovať (čl. 26 Viedenského dohovoru o práve medzinárodných zmlúv z roku 1969, uverejnený vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 15/1988 Zb.). Tieto záväzky upravujú najmä čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) zakazujúci diskrimináciu osôb z dôvodov v ňom uvedených a čl. 3 Dodatkového protokolu k Dohovoru, ktorý obsahuje záväzok uskutočňovania slobodných volieb do zákonodarného zboru. Vybraná judikatúra potvrdzuje, že výklad spomenutých ustanovení čl. 14 Dohovoru a čl. 3 Dodatkového protokolu k Dohovoru zakazuje i diskrimináciu osôb pri výkone volebného aktu, a to konaním alebo opatrením štátu, resp. jeho štátnych orgánov.

Vo svojom rozsudku z 27. 10. 1975 (Judgment Court, October 1975, National Union of Belgian Police Case, 44, Publications Court A, Vol. 19,19) Európsky súd pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu uvádza, že „hoci článok 14 nemá nezávislú existenciu, pôsobí doplnujúco k ďalším ustanoveniam ako Dohovoru tak i Protokolov, zabezpečuje, aby jednotlivci alebo skupiny jednotlivcov nachádzajúci sa v porovnateľných situáciách (comparable situations) neboli vystavení diskriminácii pri využívaní práv a slobôd uvedených v Dohovore a Protokoloch“.

V ďalšom svojom rozsudku z 24. júna 1965 (Belgian Linguistic Case, 400 Publications Court B, Vol. 3, 305-306) ten istý súd uvádza, že „...použitie čl. 14 Dohovoru je bez akýchkoľvek pochybností v prípadoch, ak zákon alebo opatrenie (act or measure) uskutočnené zmluvnou stranou zakladá porušenie ktoréhokoľvek z článkov 2 až 13 Dohovoru alebo hociktorého z článkov 1 až 3 Protokolu a ak zákon alebo opatrenie zakladajú určitú formu diskriminácie“.

Napokon Komisia pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu vo veci Grandrath (Op. Com., 29. june 1967, Grandrath Case, 40, YB X, 626, 680) poskytla výklad termínu diskriminácia. „Pojem diskriminácie medzi jednotlivcami predpokladá porovnanie medzi dvoma alebo viacerými skupinami alebo kategóriami jednotlivcov a skonštatovanie, že s jednou skupinou alebo kategóriou je nakladané odlišne a menej priaznivo ako s druhou skupinou alebo kategóriou a za druhé, že takéto odlišné zaobchádzanie je založené na základoch, ktoré nie sú akceptovateľné“.

V.

Z ustanovení zákona č. 38/1993 Z. z. vyplýva, že ústavný súd môže v niektorých konaniach vo volebných veciach preskúmať aj nezákonnosť postupu a rozhodnutí volebných komisií. Sú to najmä ustanovenia § 59 a § 63 ods. 1 písm. c/ citovaného zákona. V konaní o volebnej sťažnosti však ústavný súd vždy skúma, so zreteľom na svoju právomoc vo volebných veciach, či zákon umožňuje, aby výsledky navrhovaného dokazovania aj využil s ohľadom na petit volebnej sťažnosti a jeho opodstatnenosť.

Navrhovatelia žiadali v konaní pred ústavným súdom dokázať svoje tvrdenia preskúmaním pravdivosti údajov uvedených na podpísanej petícii politickej strany Demokratická únia Slovenska, ktorá bola pripojená ku kandidátnej listine tejto strany.

Petíciu, ktorej obsah a spôsob zostavenia upravuje ustanovenie § 17 ods. 1 písm. b/ volebného zákona preskúmali Krajská volebná komisia a Slovenská volebná komisia. Ústavný súd to zistil zo zápisníc oboch volebných komisií o preskúmaní kandidátnej listiny Demokratickej únie Slovenska. Toto preskúmanie vyznelo do záveru o splnení požadovaného počtu podpisov voličov z hľadiska zákonných kritérií. Tento skutkový stav ustálený volebnými komisiami bol východiskom pre rozhodnutie o zaregistrovaní kandidátnych listín.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. ústavný súd vykonáva dôkazy potrebné na zistenie stavu vecí. O vykonávaní dôkazov primerane platia podľa § 31 ods. 4 citovaného zákona ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 120 ods. 1 Občianskeho

súdneho poriadku súd rozhoduje, ktoré z navrhovaných dôkazov treba vykonať. Z citovanej právnej normy vyplýva, že **ústavný súd nemá povinnosť vykonať všetky navrhované dôkazy**. Na to nadväzuje aj § 31 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. v spojení s § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý upravuje, že súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvedie aj to, prečo nevykonal navrhované dôkazy.

Z týchto procesných noriem vychádzal aj ústavný súd, a preto **nevykonal navrhované dôkazy, ktoré nemali význam pre rozhodnutie vo veci samej**. Ak by bol akceptovaný opačný záver, potom by ústavný súd musel vykonávať všetky navrhované dôkazy bez zreteľa na návrh na rozhodnutie vo veci samej, ktorý vymedzuje rozsah a prostriedky procesného dokazovania. Rozsah procesného dokazovania je determinovaný dôkaznými prostriedkami o opodstatnenosti a dôvodnosti petitu. Ústavný súd, opierajúc sa o citované právne predpisy, uzavrel, že dôkaz o pravdivosti údajov uvedených na podpísanej petícii, pripojenej ku kandidátnej listine Demokratickej únie Slovenska, nevykoná. Výsledok tohto dokazovania by totiž nemohol (so zreteľom na petit volebnej sťažnosti) ovplyvniť konečné rozhodnutie vzhľadom na to, že **ústavný súd nemá právomoc zrušovať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie volebnej komisie o registrovaní kandidátnej listiny** politickej strany Demokratickej únie Slovenska. Zistenie zákonných náležitostí petície pripojenej ku kandidátnej listine Demokratickej únie Slovenska nemá, bez zákonnej možnosti zrušiť toto rozhodnutie, žiaden právny význam.

Nedostatok právomoci ústavného súdu zrušovať pri napadnutí výsledku volieb rozhodnutie o registrovaní kandidátnych listín politickej strany vyplýva z § 63 ods.1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z. Táto norma, na rozdiel od § 63 ods. 1 písm. c/ cit. zákona, **neumožňuje zrušovať žiadne rozhodnutie volebnej komisie**. Ak teda ústavný súd podľa § 63 ods.1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z. nemôže zrušiť rozhodnutie o registrovaní kandidátnej listiny Demokratickej únie Slovenska, nemôže ani zrušiť výsledok volieb vo vzťahu k tejto politickej strane.

Z týchto dôvodov ústavný súd nevyhovел návrhu vykonať kontrolu správnosti obsahu a zostavenia petičných hárkov, ako aj preverenia toho, či sú občania - voliči uvedení na petícii aj skutočne jej signatármi. Pre rozhodnutie ústavného súdu, ktoré navrhovatelia v petite svojej volebnej sťažnosti žiadajú, by vykonanie tohto dôkazu bolo právne irelevantné.

VI.

Po vyhodnotení týchto výsledkov konania dospel ústavný súd k týmto **skutkovým záverom:**

1. Navrhovatelia tvrdia nezákonnosť výsledku volieb dosiahnutého vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky Demokratickou úniou Slovenska v dôsledku nedostatočného počtu podpisov voličov na petičných hárkoch predložených touto politickou stranou Krajskej volebnej komisii a Slovenskej volebnej komisii pred registráciou jej kandidátnych listín.

2. Rozhodnutia Krajskej volebnej komisie a Slovenskej volebnej komisie o zaregistrovaní kandidátnych listín Demokratickej únie Slovenska vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v dňoch 30. 9. a 1. 10. 1994 sa stali právoplatné.

3. V konaní sa nezistili skutkové okolnosti, ktoré by preukazovali nezákonnosť výsledku volieb v zmysle § 44 a nasl. volebného zákona a § 63 ods.1 písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z.

Z týchto skutkových záverov ústavný súd **právne uzatvára:**

1. Otázka počtu podpisov voličov na petičných hárkoch predložených Demokratickou úniou Slovenska pred registráciou kandidátnych listín je **právne nerozhodná**. Ústavný súd je totiž viazaný rozhodnutiami Krajskej volebnej komisie a Slovenskej volebnej komisie o zaregistrovaní kandidátnych listín Demokratickej únie Slovenska. Táto viazanosť plynie z **nedostatku právomoci zrušovať také rozhodnutia volebných komisií**, na rozdiel od iných rozhodnutí volebných komisií (argumentum a simili –porovnaj dikciu ustanovenia § 63 ods. 1 písm. c/ s písm. b/ zákona č. 38/1993 Z. z.).

2. Volebná sťažnosť navrhovateľov právne argumentuje iba skutočnosťami, ktoré predpokladajú právomoc ústavného súdu zrušiť rozhodnutia Krajskej volebnej komisie a Slovenskej volebnej komisie o zaregistrovaní kandidátnych listín Demokratickej únie Slovenska. Keďže k zrušeniu uvedených rozhodnutí nemôže dôjsť, volebná sťažnosť, ktorou Hnutie za demokratické Slovensko a Slovenská národná strana žiadali zrušiť výsledok volieb dosiahnutý Demokratickou úniou Slovenska, nemohla byť úspešná a preto bola podľa § 63 ods. 1 písm. d/ zákona č. 38/1993 Z. z. zamietnutá ako neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomu rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok

V Košiciach 27. októbra 1994